

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 14 Grudnia r. s. 1851 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o.

Dnia 6 t. m., w rocznicę Wysokich Imienia NAYJAŚNIWSZEGO CESARZA JEGOMOSCI NIKOLAJA IGO, znanego Urzędnicy i Obywatele zgromadzili się do JW. Gubernatora Cywilnego, który na czele ich udał się do JO. Xięcia Wojennego Gubernatora, dla złożenia powinszowań z powodu tej wielkiej uroczystości. Xiążę Jmci Wojenny Gubernator z JW W. Gubernatorem Cywilnym, Jenerałami, Urzędnikami wojskowymi i cywilnymi i znakomitszymi obywatelami był w świątyni pałacowej na mszy ś., po której śpiewany był hymn dziękczynny: *Ciebie Boże Chwalimy*, z podniesieniem głosów w prośbie o długie lata dla Jego CESARSKIEJ MOŚCI i całego NAYJAŚNIWSZEGO DOMU CESARSKIEGO. Wojska garnizonu były na parady kościelnej. We wszystkich kościołach i świątyniach różnych wyznań również odprawiały się modły dziękczynne ze śpiewaniem *Te Deum*. Nastąpił potem obiad u Xcia Jmci Wojennego Gubernatora dla wyższych Urzędników wojskowych i cywilnych i znakomitszych osób z obywatelstwa. Zakończył się wieczór domy miasta zostały oświetlone. Bal świetny, dany przez Zgromadzenie Resursowe, wśród przyjemności zabaw do późna w noc przeciągnięty, zakończył dzień ten powszechną radość, po całej przestrzeni największego w świecie Państwa, przez miliony różnych ludów, od Opatrności Berlin NAYJAŚNIWSZEGO SOLENNIZANTA powierzonych, święcony, w okazach prawdziwej miłości i głębokiej za swe uroczystości wdzięczności.

Dnia tego pomnożyli radość powazeczną, wypuszczeni na wolność, których przeminione wypadki zatrzymywały jeszcze w więzach nieszczęśliwego obłąkania.

Sankt-Petersburg dnia 30 listopada.

W niedzielę, d. 29 t. m., w cerkwi Zimowego Pałacu, odprawili się, w obecności NAYJAŚNIWSZEGO PAŃSTWA, CESARZA i CESARZOWY ICHMOŚĆ, i Jego CESARSKIEJ WYSOKOSCI CESARZEWICZA JEGOMOSCI WIELKIEGO XIĄŻĘCIA NASTĘPCY, dziękczynne modły do Pana Boga, z okoliczności zupełnego ustania cholery w S. Petersburgu. Członkowie Rady Państwa, Urzędnicy Dworu, Ministrowie, Senatorowie, Jenerałowie, oraz Członkowie Korpusu Dyplomatycznego, znajdowali się na tém nałożeniu. Wieczorem miasto było oświetlone. (P. P.)

— Do umieszczonych w naszym piśmie szczegółów o pobycie NN. PAŃSTWA w Moskwie; przydamy jeszcze następne, z tutejszych gazet powzięte: 26 z. m. Cesarstwo Ichmość zaszczyliła swoją bytnością bal, dany dla Niech przez Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora Xcia Demetriusza Goliceyna. N. PAN raczył go otworzyć tańcem polskim z Gospodynią domu Xżną Goliceyną. 4 Listopada NN. PAŃSTWO zwiedzili korpus kadetów, gdzie W. X. CESARZEWICZ NASTĘPCA TRONU w szeregach młodych żołnierzy przechodził w ceremoniałnym marszu przed N. PANIĄ, potem jeszcze pozostał na kadetskim obiedzie. Tegoż dnia wieczorem N. CESARZ z rodziną swoją znajdował się na wieczorze muzycznym u Wojennego Jenerał-Gubernatora, gdzie NN. CESARSTWO ICHMOŚĆ oglądała też urządzone w osobnej sali trzy szeregi obrazów z osób żyjących, i N. PANI oświadczyła potem chęć widzenia ich do końca balu w tychże samych ubiorach, które w tém przedstawieniu miały. — 6, NN. PAŃSTWO byli na balu u Xżny Berjatyńskiej, a 8 t. m. raczyli Sami dać bal dla obywateli Moskwy, na którym znajdowało się do

350 osób. — Nazajutrz N. PAN bez żadnego uprzedniego uprzedzenia odwiedził klasztor S. Symeona. N. CESARZOWA zaszczyliła swoją bytnością założony pod jej opieką dom pracy, w towarzystwie N. PANI, CESARZEWICZA NASTĘPCY TRONU i Xcia Oldenburskiego, gdzie raczyła przyjąć od wychowanki Swob. w darze piękny kobierzec.

— 11go b. m. fabrykanci i kupcy moskiewscy, handlujący z Kiachtą, dali w Moskwie dla Ministra skarbu ucztę, na której po spełnieniu zdrowia N. CESARZA i Jego Domu jeden z gospodarzy witał Dostojnego Gościa mową, w imieniu całego zgromadzenia; podał mu potem na srebrnej tacy adres, wyliczający wszystkie zasługi, które mi Minister we względzie zarządu skarbu, przemysłu i handlu uwiecznił swoje imię w Rosyi, i tyle bezpośrednio przyczynił się do oświecenia i moralnego ukształcenia kupiectwa. Minister na takowe oświadczenie powszechnej wdzięczności odpowiedział krótką mową, w której złożywszy dzięki za tak pochlebne dlań uczucia, oświadczył, iż samo zgromadzenie kupców wiele się przyczyniło do odniesionych publicznych korzyści; i że bez jego gorliwości ku dobru powszechnemu najbardziej szkodliwy rząd mógłby pozostać bez skutku.

— Przez reskrypta CESARSKIE z d. 18 października mianowani kawalerami orderów: S. *Alexandra-Newskiego* Jenerał-porucznicy: Hetman Kozaków Dońskich czynnej armii *Własow* 1; Naczelnik 3ciej dywizji grenadyerów *Nabokow* 1; Naczelnik 2giej dywizji strzelców konnych Jenerał-major *Geismar*; Naczelnik 5ciej dywizji piechoty *Sulim*; i Dowódca 4go odwodowego korpusu jazdy Xżę *Chitkow* 1; S. *Włodzimierz* 2giej klasy; Dowódca 1szej brygady 1szej dywizji lekkiej jazdy gwardyi Jenerał-porucznik Hr. *Nostitz*, i Dowódca 1szą dywizją kirasyerów Jenerał-major Xżę *Golicyn* 3; Jenerał-majorowie, Dowódcy: półku moskiewskiego gwardyi i 3ciej brygady piechoty teyże gwardyi *Krafström*, półku preobrażeńskiego gwardyi i 1szej brygady piechoty teyże gwardyi Jenerał-major *Islenjew*, półku Siemionowskiego gwardyi Jenerał-major *Szipow* 1, 1szej brygady 2giej dywizji grenadyerów *Czeodajew* 1, i Naczelnik Sztabu 2go korpusu piechoty Jenerał-major Jenerał-major *Dellingshausen*.

— *Naywyżey zatwierdzony 12 listopada b. r., Spis ceł w handlu między Rosyą a Królestwem Polskim, według artykułów osobnej taryfry r. 1812, i porobionych w niej odmian, przestany do Rządzącego Senatu, łącznie z Ukazem, umieszczonym w poprzedzającym Nrze K. L.*

I. Towary wywozowe rossyjskie i przywozowe polskie, które w obu ziemiach pozostają przy cła dawném, są: powrozy i liny; wszelkie wstęgi jedwabne; wyroby lutowe; złoto i srebro wyrobione; jedwab przedzienny i wyroby jedwabne (to się tyczy jedynie wyrobów i wstąg jedwabnych wywożonych z Rosyi do Polski); wełna surowa, owoce, biała i farbowana, wielbłądzia i t. p., wielbłądzia przedzienna, i przedzienna wszelkiego rodzaju, biała lub farbowana.

II. Przywożone do Rosyi polskie i wywożone do Polski rossyjskie towary, od których cło dzisiejsze powiększonem zostaje w pięćkroć, są rzeczy brązowe; galanterye; wyroby zamecznicze; kity do kapeluszy z piór kapłonich; chustki; szale i pasy; pomada.

III. Przywożone do Rosyi polskie, i wywożone do Polski rossyjskie towary, od których cło dotychczasowe zostaje potrojonem, są: pasamany czyli burty; szpilki; bielidła i czerwienidła;

wyroby blaszane; parasole; karety, i wszelkiego rodzaju pojazdy na resorach; ziegi wszelkie o-prawne, niezapisane; skóry wyrobione; wyroby kościane; miedź i mosiądz, i z nich wyroby; stró-ny muzyczne z mosiądzu; żelazo i wyroby żela-zne; wyroby cynowe; kompozycje kruscowe; o-bicia; naczynia fajansowe, porcelanowe i szklan-ne; bóty i trzewiki; taśmy wełniane i niciane; stroje kobiece z wyrobów rossyjskich lub pol-skich; robione zaś z obcych, są zakazane; kwiaty sztuczne; zegary; kapelusze słomiane, wyroby je-dwabne jak wyżej powiedziano.

IV. Na wyroby wełniane nałożone zostaje cło po 14%, na równi z cłem pobieraniem w Pol-sce od wyrobów bawełnianych rossyjskich.

Cło w srebrze od funta wagi.

Rub. kop.

Sukno, drap, pól sukno i kazimiérsk . . . — 40.
— Taż, drukowane lub nabijane . . . — 55.
Ratyna, wigon, i wełniane triko . . . — 55.
Kobierce, flanela, feldbel, grezet, frizy, ba-je i t. p. berlacze, pończochy i szlaf-myce wełniane . . . — 15.
Kamloty wszelkiego rodzaju, etamin, ryps, stamed, bomba, flegtuch, kaśmenka, barskan, i t. p. wszelkich kolorów i drukowane . . . — 30.
Merynos wszelkiego rodzaju . . . 1 —
Kard, toaletet, patenkort, i inne wełniane towary przetykane przędzą lnianą lub inną . . . — 80.
Taśmy i frenzle wełniane i półwełniane — 20.
Sukna proste (samodział) . . . — 5.

Uwaga. 1) Przez sukna takowe rozumieć na-leży te jedynie, które nie są farbowane lecz wy-rabiane z wełny naturalnej bez fabrycznego wy-kończenia. Wywóz ich pozwala się tylko z Ros-syi do Polski, gdzie podobnych zazwyczaj nie wyrabiają i świadectw o ich pochodzeniu nie wy-magają. 2) Wywóz z Rosyi do Polski wyrobów wełnianych, oprócz samodzieln, zostaje zabroniony.

V. Towary, których przywóz z Polski do Rosyi całkiem jest wzbroniony, są: wódka, wy-skok i likiery wszelkiego rodzaju; karty do gry; cukier wszelaki w głowach, w kawatkach i z nich tłuczony; bawełniana przędza biała i farbowana; wszelkie wyroby bawełniane; futra wszelkie, prócz owczych. — Przy wywożeniu towarów pomienio-nych z Rosyi do Królestwa Polskiego postępo-wać z nimi na granicy, według dawniej usta-nowionych prawideł, pobierając wszakże od przę-dzy bawełnianej i futer cło według taryffy 1822. — Nadto zabrania się przywóz do Rosyi monety srebrnej polskiego stopła wartości niższej od je-dnego złotego, pod obawą postąpienia z nią we-dług przepisów ustawy celnej.

VI. Przedmioty, od których ma być płacone cło według taryffy Europejskiej, lub osobno ustanowione, są:

W Cesarstwie. W Królestwie.

Skóry surowe Według taryffy Eu- Według da-
ropejskiej po 60 k. wniejszych
od puda. ustaw.

Pióra skuba-ne, plumaże i t. p. oprócz kit z piór kapło-nich . . .

Przy wprowadzeniu Według da-
do Rosyi całkowite wniejszych
cło według taryffy ustaw.
Europejskiej.

Oprócz pospolitego dąbrego pióra i puchu, które należą do oddziału VII.

Petynet, blon-dy, korónki, tiule, i marle

Przy wprowadzeniu Według tary-
do Rosyi, według ta- że taryffy.
ryffy Europejskiej.

Piwo i porter.

Toż samo.

Przy wywozie do Polski, we-dług prawideł o dzierżawach truskowych w Królestwie.

Potaż . . . Toż samo.

Według da-
wniejszych u-
staw.

Bydło . . . Przy wyprowadze-niu z Rosyi, całko-wicie cło według ta-ryffy Europejskiej. Przypęd zaś do Rosyi bez cła.

Przy wprowa-dzeniu do Ros-syi, według u-
staw dawniey-szych.

Sól : . . . Przy wprowadze-niu do Rosyi, we-dług taryffy Euro-pejskiej po 25 k. srebr. od puda.

Według daw-niejszych u-
staw.

Tytuń w li-ściach i łody-gach, tudzież przygotowany do palenia i zażywania .

Przy przywożeniu do Rosyi surowego $\frac{1}{2}$, a przygotowanego $\frac{1}{2}$ cła europejskiego.

Według da-
wniejszych
ustaw.

Herbata : . Wywozić się może z Rosyi bez żadnego cła, i jeśli plombowa-na, wysyła się z Pe-tersburga lub Mo-skwy przez 4 komo-ry celne, cło od niej zwraca się według przepisów ustawy Rady Państwa r. 1826. Przywóz do Rosyi zabrania się.

W Króle-
stwie herba-
ta przywożo-na z Rosyi, ma być od cła wolną, na zagraniczną ma być na-łożone cło we-dług taryffy Książczyń-skiej.

VII. Wszystkie towary przywozowe wyżej niewymienione, na które cło jest nałożonem, pła-cić mają podwójne cło, w stosunku do taryffy 1822, i wydanych do niej dopełnień.

VIII. Surowe płody obu krajów, osobnem cłem nie obciążone, przy wywozie i przywozie, są od cła wolne; wyroby zaś wywozowe, na któ-re cła ustanowione dotąd niemasz, płacić mają cło przy wejściu do drugiego kraju.

IX. Rzeczy zostające pod wiedzą zarządu Komissaryatskiego lub Artylleryi, wywożone do Polski, lub przywożone z niej do Rosyi dla u-żytku wojsk, optacie cła nie ulegają.

Uwaga ogólna. 1) Według tych prawideł i przepisów samego Ukazu, daje się Ministrowi skar-bu prawo, sporządzić taryffę szczegółową dla u-żytku komor celnych rossyjskich. 2) Od towa-row polskich, o których będzie oznajmiono, iż rzeczywiście zakupione i zapłacone zostały przed wszczęciem się powstania, ma się optać cło no-we; lecz jeśli złożone zostaną dowody niewąt-pliwe tak o tém, jako i o ich polskiem pocho-dzeniu, wtedy towary pomienione, wpuszczane być mogą do Rosyi, nawet przed ogólnem do-zwoleniem wprowadzenia do Cesarstwa wyrobów polskich, według przepisów 18 artykułu Ukazu. 2) Pobieranie nowego cła w innych razach, roz-począć się ma od r. 1832. (T. P.)

Kowno 16 Listopada. J. C. W. W. Xię

Michał przybył tu z Warszawy w dniu wczoraj-szym w zupełnem zdrowiu; 12go odbyło się dzięk-czynne nabożeństwo za szczęśliwy powrót Wiel-kiego Xięcia z Polski, a 15go J. C. W. udał się ze swym orszakiem do Wilna. Przez kilka dni pobytu w naszym mieście W. Xię codziennie bywał na zmianie warty i oglądał szpitala wojenne. (T. P.)

Kowno dnia 7 grudnia.

Dzień Wysokich Imienia NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGO MOŚCI, uroczyste był obchodzony w mieście naszym. Po odprawieniu Liturgii ś. śpie-wany był hymn dziękczynny, z prośbą o długie lata dla JEGO CESARSKIEJ MOŚCI i całego NAYJAŚNIEJSZEGO DOMU CESARSKIEGO. Wieczorem domy miasta były oświecone, a na rynku przygrywała muzyka Półku Pieszego Marszałka Polnego Hra-bi Sackena. Żołnierzom rozdane były porcey wód-ki, z okoliczności dnia tak radośnego, przez oby-wateli powiatu kowieńskiego ofiarowanej.

Warszawa dnia 17 Grudnia.

W IMIENIU NAYJAŚNIEYSZEGO
NIKOLAJA I.

CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYY, KRÓLA
POLSKIEGO, etc. etc. etc.

RZĄD TYMCZASOWY KRÓLESTWA POLSKIEGO
Ogłasza niniejszém, iż:

NAYJAŚNIEYSZY CESARZ Jmć, mając SOBIE
przez Naczelnie Kommandującego czynną Ar-
mią, Jenerał Feldmarszałka, Xięcia Warszawskiego,
Hrabię Paskiewicza-Erywańskiego, przedstawio-
ném, że batalion półku 6go piechoty liniowej woj-
ska Polskiego, złożwszy oręż w dniu 17 września
roku bieżącego, w Krakowie, zdał się zupełnie na
łaskę MONARCHY; Naymilszciwiey udzielić ra-
czył rzeczonemu batalionowi zupełne przebacze-
nie i całą przeszłość puścić w niepamięć.

W Warszawie d. 5 (15) Grudnia 1831 r.

Rzeczywisty Tajny Radzca,
(podpisano) F. ENGEL.

W IMIENIU NAYJAŚNIEYSZEGO
NIKOLAJA I.

CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO
etc. etc. etc.

RZĄD TYMCZASOWY KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Pragnąc służbie skarbowey nadać przyzwo-
ity kierunek, przez wskazanie główniejszych jej
zasad, na przedstawienie Kommissyi Rządowej
Przychodów i Skarbu, postanowił i stanowi, co na-
stępuje:

A. D O C H O D Y.

Artykuł 1. Te podatki i opłaty, które z u-
staw przed dniem 29 listopada r. z. obowiązują-
cych wynikają, mają być pobierane do końca
bieżącego roku.

Art. 2. Przepis artykułu poprzedzającego nie
nubliża w niczém rozporządzeniu Prezesa Rządu
Tymczasowego z d. 18 (30) września r. b. wyda-
nego, co do zasad poboru dochodów niestających.

B. W Y D A T K I.

Art. 3. Dopóki stan zamożności Skarbu wy-
kryty nie zostanie, wydatki zaległe z epoki po
dzień 29 listopada 1830 roku w wypłacie zawie-
szone być mają, wszelkie zaś wydatki i pretensye
do Skarbu z epoki rewolucyney, zawieszają się
do dalszej decyzji.

Art. 4. Od dnia włącznie 4 (16) września do
końca b. r. ma być wprowadzony w wykonanie
etat płatniczy z tychże miesięcy 1830 roku, wy-
płata pensy i wszelkich innych wydatków z te-
goż etatu, poczynając od wspomnionego terminu,
mieć będzie miejsce na rzecz tych tylko Władz,
Magistratur i osób, które obecnie urzędują, i któ-
re z decyzji Rządu Tymczasowego urzędować będą.

C. PAPIERY SKARBOWE.

Art. 5. Kommissya Rządowa Przychodów i
Skarbu wstrzymać się ma z wydawaniem obliga-
cyy za dostawione srebra kościelne i za produkta
i konie podczas rewolucyi w rekwiizycyą wzięte,
oraz przestanie wydawać assygnacye Skarbowe i
dotąd wydane przyjmować, bądź w podatkach,
bądź w kupnie płodów leśnych i górniczych, do
dalszej decyzji Rządu.

Art. 6. Wykonanie niniejszego postanowie-
nia, które w Dzienniku Praw umieszczone być
ma, Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu
poleca się.

Działo się na posiedzeniu Rządu Tymczaso-
wego dnia 12 (24) października 1831 r.

Prezes Rządu Tymczasowego Królestwa Pol-
skiego, Rzeczywisty Tajny Radzca,
(podpisano) ENGEL.

Pełniący ob. Sekretarza Jlnego Rządu,
Radzca Stanu Nadzwyczajny,
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Oryginałem:

Pełniący ob. Sekretarza Jlnego Rządu,
Radzca Stanu Nadzwyczajny,
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:

Sekretarz Jlny Kom. Rz. Sprawiedl. Z.
Referendarz Stanu Borakowski.

W IMIENIU NAYJAŚNIEYSZEGO
NIKOLAJA I.

CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO,
etc. etc. etc.

RZĄD TYMCZASOWY KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Na przedstawienie Kommissyi Rządowej Spra-
wiedliwości wniesione przez członka Rządu Tym-
czasowego Królestwa Polskiego, kierującego Wy-
działem Sprawiedliwości, postanowił i stanowi:

Art. 1. Z dniem ogłoszenia niniejszego posta-
nowienia w Dzienniku Praw oznaczonym, ustaje
Juristitium.

Art. 2. Nie będzie liczonym czas od dnia 30
listopada 1830 r. w Stolicy, a od dnia 5 grudnia
t. r. w całej rozciągłości Królestwa Polskiego, aż
do dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia, do
preskrypcyi, peremcyi i upadku terminów, prawem
do zachowania zakreślonych, w sprawach, które do-
tąd w sądzie były wstrzymane.

Art. 3. Niniejsze postanowienie nie ściąga się
do spraw należących do Sądu Naywyższej Instan-
cyi, i do spraw sądownictwa administracyynego,
względem których osobne wydył Postanowienia.

Wykonanie niniejszego Postanowienia i u-
mieszczenie w Dzienniku Praw, Kommissyi Rzą-
dowej Sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rzą-
du Tymczasowego Królestwa Polskiego dnia 27
października (8 listopada) 1831 roku.

Prezes Rządu Tymczasowego
Królestwa Polskiego,
Rzeczywisty Tajny Radzca,
(podpisano) ENGEL.

(Reszta podpisów jak wyżej).

W IMIENIU NAYJAŚNIEYSZEGO
NIKOLAJA I.

CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO,
etc. etc. etc.

RZĄD TYMCZASOWY KRÓLESTWA POLSKIEGO

Chcąc usunąć nieporozumienia, jakie wyni-
kać mogą w stosunkach między prywatnem, z Bi-
letów Bankowych jednozłotowych, w czasie re-
wolucyi w obieg wypuszczonych, uznać za wła-
ściwe, aby B-lety rzeczzone z obiegu usunęte zo-
stały. W tym celu postanowił, iż od dnia 1 czerw-
ca r. 1832 Kassy Rządowe biletów tych przy-
mować nie będą, Bank zaś takowych wymienić dłu-
żey nie ma, jak do dnia 1 grudnia tegoż 1832 roku.

Wykonanie niniejszego postanowienia, któ-
re w Dzienniku praw ma być umieszczone, Kom-
missyi Rządowej przychodów i Skarbu, tudzież
Bankowi Polskiemu poleconém zostaje.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rzą-
du Tymczasowego Królestwa Polskiego dnia 11
listopada (30 października) 1831 roku.

Prezes Rządu Tymczasowego
Królestwa Polskiego,
Rzeczywisty Tajny Radzca,
(podpisano) ENGEL.

(Reszta podpisów jak wyżej).

Rząd Tymczasowy mianował Podsekciem po-
wiatu Warszawskiego Pana Anastazego Dzierożyń-
skiego, Pisarza tegoż Sądu, będącego urzędnikiem
w Wydziale Sprawiedliwości od roku 1818 a za-
stępującego Podsekcia zmarłego, od miesiąca czer-
wca roku bieżącego. (G. W.)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.

Bruxella dnia 28 listopada.

Dwór królewski przywdział żałobę na trzy
miesiące, z powodu śmierci Xżney de Saxe-Co-
bourg, matki Króla Leopolda.

— Na posiedzeniu izby reprezentantów d. 23,
minister wojny przedstawił budżet ministerium
swojego na rok 1832. Teraźniejszy stan armii
wynosi 87,000 ludzi, z których 54,000 piechoty,
5,200 jazdy, 6,160 artylleryi i 21,640 gwardyi o-
bywatelskiej. Minister przeczytał projekt do pra-
wa, przez który ogół wojska zmniejszy się do
27,000 podoficerów i żołnierzy w czasie pokoju, a
80,000 wynosić ma w czasie wojny. Budżet po-
dany przez ministra, na czas pokoju, wynosi

11,800,000 fl. Kredyt takowej summy uchwalony został na posiedzeniu dnia następującego. (J.d.S.P.)

FRANCJA

Paryż dnia 27 listopada.

Birża paryska dnia 26. Pięć od sta, 94 fr. 75.

Trzy od sta, 68 fr.

D. 21, słuchano projektu do prawa o budżecie 1829, który ma wynosić 1,020,669,886 fr., lecz roztrząsanie jego odłożono do posiedzenia następującego. Na początku posiedzenia tego brakowało nader znacznej liczby członków stron lewej i prawej, którzy zebrali się byli w biurze 4m, dla naradzenia się względem sposobu oświecenia Króla o niebezpieczeństwie ostatnich środków (mianowanie nowych parów), które mu ministrowie doradzili. Zebranie to składało około stu członków, którzy obrali prezesem swoim P. Salverte. Uchwalono na niem przedstawić Królowi adres, i mianowano w celu ułożenia go komisyją z 7 członków. Adres takowy wnet wygotowanym został, lecz 23, większość biur Izby, odmówiła jego odczytania. (T. P.)

— Ważne zamieszanie, które wybuchnęło w Lyonie, było powodem prezydentowi rady przedstawienia komunikacji do obu izb, jakoteż wydania rozkazu królewskiego, skutkiem którego J. K. W. Xąż Orleański powinien udać się natychmiast do Lyonu, razem z ministrem wojny marszałkiem Soult, mając prawo użyć tam wszelkich środków stosownych, dla przywrócenia porządku.

— Oto są najswieższe wiadomości, otrzymane z Lyonu, i ogłoszone w dzisiejszej gazecie *Journal des Débats*, a wyjęte z gazety konstytucyjnej *de l'Allière et de la Nièvre*, datowane 24 o godz. 10 zrana.

„Przed chwilą przybył tu goniec z Lyonu, i usłyszeliśmy z ust samegoż przewodnika stwierdzenie smutnych naszych przewidyń. Lyon zostaje w ręku rzemieślników. Walka, rozpoczęta w poniedziałek, zaledwo ustała we środę. Część gwardyi narodowej przedmieścia przeszła na stronę rzemieślników, którzy zajęli wszystkie pozycje i miejsca ufortyfikowane. Załoga, składająca się tylko z 2 batalionów 66go pólku i jednego szwadronu 12go pólku dragonów, opierała się mocno przez tak długi czas, jak tylko można było, lecz musiała w końcu ustąpić liczącej i sile przemagającej buntowników, w których ręku zostawały ładunki i działa. Cofnęła się do obronnego miejsca nad Rodanem, pod rozkazami generała *Ordonneau*, który w tej rozprawie ranionym został. Strata z obu stron jest znaczna: do 3,000 liczą w zabitych i ranionych. Niejaki porządek dzisiaj w mieście ustanowiony został, obowiązki policyi pełnione są przez rzemieślników. Nie bez trudności, przybyły tu goniec zdołał przebyć zawady, które na wszystkich mostach i wniściach do miasta porchione zostały. Dotychczas nie nam nie okazało, aby tak krwawe rozruchy, miały jaki cel polityczny. Buntownicy nie mieli innej chorągwi, tylko trójkolorową, a zamiastem połączenia się, był kawałek chleba, na bagnietach wzniesiony.

— J. K. W. Xiąż Orleański i minister wojny Xiąż Dalmacyi, wyjechali natychmiast do Lyonu; podczas niebytności ministra wojny, obowiązki jego spełniane będą przez generała-porucznika Hr. *Sébastieni*. (J. d. S. P.)

ANGLIA

Londyn d. 24 listopada.

Papiery publiczne. Konsolidy 83½.

Bojaźń, aby cholera-morbus nie okazała się w Londynie, jest powodem do wielkich starań względem zachowania czystości. Dozorcy, do tego wyznaczeni, dwa razy na dzień odwiedzają mieszkania ludzi ubogich; ustanowione zostały sztrafy na tych, którzy przez swe rzemiosło przyczyniają się do nieczystości w mieście; praczekarnie są wyniesione za miasto. Jeśli cholera okaże się w Londynie, cia-

ła osób zmarłych będą grzebione w miejscu wyznaczonem na brzegu Tamizy.

— Z listu pisanego z *Sunderland* pod d. 19 dowiadujemy się: że szpital dla przyymowania chorych jest już zupełnie urządzony; lecz grube baśnie, rozsiane między pospólstwem, wzbudziły w nim taki wstręt do tego schronienia, iż niema żadnego środka dla odprowadzenia go od tak fałszywego mniemania. Rozgłoszono, jakoby lekarze otwierali ciała osób jeszcze przy życiu będących, i że jedna uboga kobieta, z którą podobne popełniano męczarnie, z wielkim krzykiem prosiła ich o miłosierdzie. Z powodu tak nierozsądnych powieści, niższa klasa mieszkańców uchyla się od tych miejsc schronienia, które, będąc jedynie dla nich otwarte, mogą być zjawieniami w zdarzeniu choroby.

— Otrzymane d. 19 b. m. listy od P. *Hoppner*, konsula angielskiego w *Lisbonie*, donoszą, iż, nasz wice-konsul w *Koimbrze*, który, chociaż będąc portugalczykiem, używał jednak wszystkich prerogatyw angielskiej, zatrzymany został z rozkazu *Don-Miguela*, i do czasu wystania tych wiadomości, wszystkie w tej rzeczy upominania się były bezskutecznymi. — Stany Zjednoczone Ameryki-Północnej, zgodziły się na przyjęcie 80,000 dollar. od *Don-Miguela*, jako wynagrodzenia szkód poniesionych; jednak *Don Miguel* żąda zwłoki w opłaceniu tej summy.

— Piszą z przylądka *Dobrey-Nadziei*, iż osadnicy angielscy zmuszeni zostali do opuszczenia portu *Natal*, z przyczyny nieprzyjacielskich zamachów ze strony brata sławnego *Chaka*. Barbarzyńsko ten uczynił zamiar wyrzucenia wszystkich białych; 4 osadników, 20 kobiet i 15ro dzieci zginęło pod jego rękami; reszta potrafiła się schronić do głównego miejsca misyonarzy.

— Wiadomości z osady nad rzeką *Labedzią* dochodzą do d. 20 maja. Kanat między rzeką, a morzem już został ukończony. Statek *Swiftsure*, na którym *Napoleon* uciekł z wyspy *Elby*, zatonał w cieśninie *Terres*. Wychodzi już dziennik w *Fremantle*, znaczniejszym mieście osady.

— Ostatnie wiadomości otrzymane z *Rio-Janeiro* dochodzą do d. 24 wrześ. i są dość pomyślne; spokojność ciągle panuje i handel znacznie ożywiony. Otrzymano tam wiadomość z *Limy*, iż nowe powstanie wywróciło rząd w *Peru*, którego naczelnicy schronili się do *Chili* na okręty przy brzegu tam będące.

— Od niejakiego czasu amerykanie z wielkim skutkiem zajmują się pielęgnowaniem jadwabników, tak, iż można się spodziewać, że wartość jadwabiu, który w Stanach Zjednoczonych Ameryki zebrany będzie w r. 1852, wynosić może do dwóch milionów dolarów; upewniamy nawet, iż produkt ten przynosić może z czasem do 15,000,000, nie czyniąc bynajmniej uszczerbku innym rodzajom własności i przemysłu. Uprawa morwy białej w niektórych częściach kraju znacznie się powiększa.

— Gazeta *Standard*, która ogłosiła postanowienie Króla Francuzkiego z dnia 19go, mianującego 36 parów, odebrała tę nowinę przez sztafetę nadzwyczajną we 27 godzinach. Nie ma gońca, któryby przybył prędzej, jak we 56 godzinach. (J.d.S.P.)

TURCJA

W liście pisanym z *Tryestu* pod dniem 15 listop. czytamy: „Przybyły tu w przeciągu dni pięciu statek z *Durazzo* przyniósł nam wiadomość, iż *Mustafa-Basza* Skutaryyski kapitulował; jeszcze nie stanowczego nie wiemy o warunkach takowej kapitulacji; lecz powiadają powszechnie w *Durazzo*, że *Mustafa* zrzekł się swej godności, *Baszy* wyższej *Albanii*, godności przeszedł od 300 lat dziedzicznej w jego rodzinie — z obowiązkiem wyjechania z *Albanii*; Porta zaś ze swej strony obowiązana będzie zakupić od niego wszystkie dobra nieruchome. Sądzą, iż *Mustafa-Basza* uda się do Egiptu: syn bowiem tamecznego Wice-Króla, *Ibrahim-Basza*, ma zamiar ożenienia się z jego siostrą. (J. d. S. P.)

DODATEK